

VLAAMSCH PERSBUREAU, bestond te 's-Gravenhage van december 1918 tot eind 1919 onder leiding van Hendrik Mommaerts, lid van het Vlaamsch Comité.

Het Persbureau was een onderdeel van het te Den Haag gevestigde Vlaamsch Comité en belastte zich met pers en propagandazaken voor de uitgeweken activisten (activisme). Het verzorgde onder andere de uitgave van *Pro Flandria Servanda* en de uitgave van sluikblaadjes, als 't En Zal (Den Haag) en *De Vrije Stem* (Maastricht), tegen de Belgische regering in 1918-1919 (activistische sluikpers).

Op 16 augustus 1919 publiceerde het Persbureau een geheime nota met instructies aan de Belgische agenten die in Nederlands Limburg propaganda maakten om de bevolking gunstig te stemmen voor de overdracht van deze provincie aan België. De nota, uitgaande van het ministerie van buitenlandse

zaken, was gericht aan het 'GQG' (Groot Hoofdkwartier) en ondertekend door minister **Paul Hy-mans**. Deze gaf de echtheid van het stuk toe, doch voerde aan dat de vermelde datum van 3 juli 1919 vals was. Volgens hem dateerde de nota van 20 mei, dit is voordat de Opperste Raad van de geallieerden op 4 juni had besloten, dat een met Nederland te sluiten verdrag geen overdracht van grondgebied noch vestiging van internationale servituten mocht inhouden. De nota was echter niet ingetrokken en de Belgische agenten in Limburg waren werkzaam gebleven, zodat er exemplaren van de nota met afwijkende datum in omloop kunnen geweest zijn. De aan het Vlaamsch Persbureau verstrekte kopie droeg de datum 3 juli 1919.

LITERATUUR: H.D. Mommaerts, 'Het Belgisch expansionisme bij de herziening van de verdragen van 1839 en de vredesbesprekingen te Parijs in 1919', in *WT*, jg. 36, nr. 4 (1977), kol. 193-204; – id., 'Naschrift op: Het Belgische expansionisme bij de herziening van de verdragen van 1839 en de vredesbesprekingen te Parijs in 1919', in *WT*, jg. 37, nr. 2 (1978), kol. 101-104; – M. de Waele, 'De Belgische annexionistische campagne in Nederlands-Limburg (1914-1920)', in *Acta, colloquium over de geschiedenis van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen tussen 1815 en 1945* (Brussel 10-12 december 1980), 1982, p. 353-397.

HENDRIK D. MOMMAERTS* EN PIETER VAN HEES